

Motion till riksdagen 2005/06:Fi274

av **Britta Rådström och Lars Lilja (s)**

Offentliga upphandlingar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om offentliga upphandlingar.

Motivering

En av tankarna med avreglering av offentliga bolags verksamhet var att den ökade konkurrensen skulle tvinga dem till effektiviseringar. Konkurrensen skulle alltså leda till billigare tjänster med högre kvalitet. Den effektivare verksamheten skulle dessutom ge en större vinst till statskassan. Denna vinst skulle sedan kunna användas till att garantera en likvärdig service i hela landet.

Resultaten av detta har inte alltid varit de som vi förväntat och de har delvis fått negativa konsekvenser i framför allt skogslänen. Tydligast är effekterna inom järnvägstrafiken och flyget. Inom dessa områden borde exempelvis Rikstrafiken i sina upphandlingar mera se på kvalitet än till lägsta anbud och tydligare kontrollera vad man får för pengarna.

Posten är ett annat område som inte fått det resultat som man i skogslänen önskat. I dag finns det betydligt färre kontor och anställda och därmed sämre service än tidigare. Elmarknaden är ytterligare ett område som inte bevakats från den myndighet som har det statliga ansvaret.

Vi kan tydligt se att skillnaderna i fråga om service och kommunikationer mellan olika delar av landet ökar. Konkurrensen har gett nya möjligheter för människor i storstäderna, medan glesbygden har blivit olönsam med konsekvent avveckling av verksamheter som följd.

Om konkurrens ska vara till nytta för samhället krävs det därför lika villkor, samma skyldigheter och samma kvalitetskrav. I dag kan vissa bolag ”plocka russin ur kakan” medan de offentligt ägda företagen tvingas ta ansvar för de olönsamma delarna. Dessutom blir det allt vanligare att utländska storföretag konkurrerar ut svenska företag. Deras anbud bygger ofta på helt andra lönekostnader, administration och arbetstider än vad som är

Fel! Okänt namn på

vanligt i Sverige. Resultatet blir en stressig arbetssituation för personalen och obefintlig beredskap för oförutsedda händelser.

Sänkt kvalitet i vissa delar av landet får inte vara ett konkurrensmedel för anbudsgivare. Offentliga upphandlare i stat, kommun och landsting måste bli bättre på att följa upp resultaten av entreprenader och andra upphandlingar ur kvalitetssynpunkt. För att hela landet ska leva på samma villkor måste lagar och regler för upphandlingar därför utformas utifrån denna förutsättning.

Avregleringarna av de statliga bolagen har inte fått den positiva effekt som många trodde. Priserna har inte sänkts i den utsträckning man trodde de skulle komma att göra. De som drabbas i störst utsträckning av detta är de redan i dag svaga grupperna.

Tågtrafiken är ett sådant område där passagerarna inte upplever någon positiv förändring och där staten inte heller sparat in på några kostnader i och med avregleringen. Därför bör staten återta ansvaret för tågtrafiken och låta SJ få ett klart och tydligt uppdrag att tillhandahålla en fungerande tågtrafik i hela Sverige. På så sätt klarar vi att upprätthålla samma standard i hela landet.

Stockholm den 4 oktober 2005

Britta Rådström (s)

Lars Lilja (s)